

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор ВСП ФКБХТ ЗНУ

О.Л. Олійник

«31» 08 2020 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ
У ВІДОКРЕМЛЕНОМУ СТРУКТУРНОМУ ПІДРОЗДІЛІ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ БІЗНЕСУ ТА ХАРЧОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ»**

Положення розглянуто та схвалено рішенням Педагогічної ради Відокремленого структурного підрозділу «Фаховий коледж бізнесу та харчових технологій Запорізького національного університету» протокол № 1 від 31.08.2020 р.

Запоріжжя,
2020

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор ВСП ФКБХТ ЗНУ

_____ О.Л. Олійник

« ___ » _____ 2020 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ
У ВІДОКРЕМЛЕНОМУ СТРУКТУРНОМУ ПІДРОЗДІЛІ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ БІЗНЕСУ ТА ХАРЧОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ»**

Положення розглянуто та схвалено рішенням Педагогічної ради Відокремленого структурного підрозділу «Фаховий коледж бізнесу та харчових технологій Запорізького національного університету» протокол № 1 від 31.08.2020 р.

Запоріжжя,
2020

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Науково-дослідна робота студентів (далі – НДРС) є невід’ємною складовою освітньої діяльності у Відокремленому структурному підрозділі «Фаховий коледж бізнесу та харчових технологій Запорізького національного університету» (далі – Коледж), яка чітко визначено в ст. 45 Закону України «Про фахову передвищу освіту» (2019), що «освітній процес у сфері фахової передвищої освіти – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері фахової передвищої освіти, що провадиться у закладі фахової передвищої освіти та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь, навичок та інших компетентностей у осіб, які здобувають освіту, а також на формування гармонійно розвиненої особистості», а також, у цій самій статті сказано, що «дослідницька діяльність у сфері фахової передвищої освіти – діяльність закладу фахової передвищої освіти, спрямована на проведення наукових досліджень з метою отримання і використання нових знань». Саме, тому НДРС є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, розширення загального та професійного світогляду. Науково-дослідна робота студентів сприяє удосконаленню професійної підготовки, виявленню обдарованої, здібної, талановитої молоді.

1.2. Студентська науково-дослідна робота – це комплекс заходів науково-пошукового, методичного та організаційного характеру, спрямованих на залучення студентів до виконання науково-дослідних досліджень у відповідності до обраної спеціальності в рамках освітнього процесу та поза ним.

1.3. Студентська науково-дослідна проблемна група – група студентів, які спільно працюють над вирішенням тієї чи іншої науково-дослідної проблеми під керівництвом викладача.

1.4. До роботи в студентській науковій проблемній групі залучаються студенти, які виявили схильність до самостійної науково-дослідної роботи та бажання вносити свій внесок в дослідженні конкретно визначеної науково-дослідної проблеми. До складу групи можуть входити студенти, які

зацікавлені відповідною тематикою.

1.5. Студентські науково-дослідні проблемні групи створюються з метою набуття студентами навичок науково-дослідницької діяльності, оволодіння науково-пізнавальною методологією, їх активної участі у науково-дослідній роботі за напрямками наукових досліджень циклових комісій та лабораторій, виявлення найбільш здібних студентів для продовження навчання в Запорізькому національному університеті.

1.6. Діяльність студентської науково-дослідної проблемної групи пов'язана з напрямком науково-методичних досліджень циклової комісії, при якій вона створена.

1.7. Рішення про створення студентської науково-дослідної проблемної групи та призначення її керівника приймається на засіданні циклової комісії.

1.8. План роботи студентської науково-дослідної проблемної групи затверджується директором Коледжу.

1.9. Діяльність студентських науково-дослідних проблемних груп здійснюється відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», а також відповідних нормативних документів: Статуту ЗНУ, наказів, розпоряджень директора, Положення про організацію освітньої діяльності в Коледжі, Положення про студентське самоврядування в Коледжі, Положення про студентські наукові проблемні групи в ЗНУ і даного Положення.

1.9. Із метою залучення студентів до науково-дослідної роботи в Коледжі можуть створюватися й інші студентські науково-дослідні об'єднання (гуртки, секції, майстер-класи тощо).

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ, ФОРМИ ТА ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

2.1 Науково-дослідна робота студентів здійснюється з метою реалізації інтелектуального потенціалу студентів, підвищення студентської творчої ініціативи для поліпшення підготовки кадрів. Її ефективність залежить від

узгоджуваності всіх компонентів системи професійної підготовки, спрямованості мотиваційної сфери студента на дослідницький пошук із першого до випускного курсу, особистісного підходу до навчання.

2.2. Організація науково-дослідної роботи студентів має поєднувати провідну роль педагогічних працівників коледжу у плануванні та методичному керівництві НДРС, з максимальною самостійністю студентів у процесі безпосереднього проведення наукових досліджень, підготовці масових заходів у галузі НДРС (Днів науки в ЗНУ, конференцій, конкурсів, олімпіад, виставок тощо), в інформаційно-просвітницькій роботі.

2.3. Основними завданнями науково-дослідної роботи студентів є:

- залучення талановитої молоді до наукових досліджень, організація участі студентів в конкурсах студентських наукових робіт, студентських науково-практичних конференціях, олімпіадах;

- навчання методиці й засобам самостійного вирішення науково-дослідних і професійних задач, стилю й навичкам роботи в педагогічних колективах, ознайомлення з методами організації науково-педагогічних досліджень.

2.4. Участь студентів Коледжу у науково-дослідній та творчій роботі забезпечується у таких формах:

- науково-дослідна робота, що входить до освітнього процесу;
- участь у роботі студентських науково-дослідних груп (гуртків);
- участь у науково-практичних конференціях, конкурсах, олімпіадах та інших заходах наукового та науково-практичного характеру;

- публікація результатів досліджень у наукових виданнях та Студентському науковому збірнику Запорізького національного університету.

2.4.1. Виконання індивідуального науково-дослідного завдання сприяє

поглибленню та закріпленню теоретичних знань, виробленню навичок аналізу соціально-економічних явищ та процесів.

2.4.2. Студентські науково-дослідні проблемні групи (гуртки) (далі – НДГ) організуються при кожній цикловій комісії.

Основними завданнями студентської науково-дослідної проблемної групи є:

- залучення до роботи в НДГ студентів, які виявляють інтерес до науково-дослідної роботи, що ведеться на цикловій комісії;
- опанування нових принципів та методів наукових досліджень;
- поглиблене вивчення студентами теоретичного матеріалу з обраної дисципліни, з обраної галузі знань, впровадження їх в практику;
- розвиток навичок самостійної творчої роботи, накопичення досвіду проведення науково-дослідної роботи;
- виховання творчого ставлення до дослідно-пошукової роботи, потягу до самоосвіти, підвищення власної науково-дослідної активності;
- створення, узагальнення та впровадження перспективного вітчизняного та зарубіжного досвіду;
- сприяння вдосконаленню освітнього процесу, застосуванню сучасних прийомів та методів навчання;
- підвищення рівня фахової майстерності;
- сприяння самовираженню особистості студентів у процесі професійної підготовки;
- формування почуттів колективізму та відповідальності;

- інтелектуальний та духовний розвиток особистості.

Для виконання поставлених завдань НДГ здійснюються такі заходи:

- організація бесід в академічних групах для залучення студентів до роботи в НДГ;
- забезпечення можливості студентам, які виявили бажання займатися науково-дослідною роботою, реалізувати свої вміння;
- щомісячне проведення засідань НДГ з обговоренням результатів науково-дослідних робіт, реферативних повідомлень з представленням у формі презентації тощо;
- у разі потреби організація секцій поглибленого дослідження вузької, спеціальної проблематики;
- проведення науково-практичних конференцій.

Студентська науково-дослідна проблемна група створюється на добровільних засадах з числа найбільш активних і талановитих студентів, які виявили інтерес до науково-дослідної роботи.

2.4.3. Проведення студентських олімпіад, конференцій, конкурсів є ефективним засобом об'єктивного виявлення та відбору обдарованої студентської молоді, реалізації творчих здібностей студентів, стимулювання потреби у творчому опануванні знань, активізації навчально-пізнавальної діяльності.

Участь студентів Коледжу у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт та Всеукраїнській студентській олімпіаді регламентується відповідними Положеннями Міністерства освіти і науки України.

Конкурс студентських наукових робіт проводиться для активізації наукової роботи студентів як найважливішого фактору формування фахівців нового типу, створення системи широкого залучення студентів до участі у науково-дослідній

діяльності.

Студентська олімпіада проводиться щорічно, щоб виявити, відібрати та підтримати обдаровану студентську молодь, а також для розвитку та реалізації здібностей студентів, стимулювання творчої праці студентів, педагогічних та науково-педагогічних працівників, підвищення якості підготовки фахівців, активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів, системного вдосконалення освітнього процесу, відбору студентів для участі у Всеукраїнських студентських олімпіадах та інших заходах наукового характеру.

2.4.4. Для висвітлення результатів наукових досліджень і пошуків студенти під керівництвом викладачів циклових комісій публікують науково-дослідні результати робіт у тезах доповіді, статтях у журналах, збірниках тощо.

2.5. Основними функціями Коледжу у галузі НДРС є:

- 1) представницька (вивчення, захист, представлення інтересів студентів, що цікавляться науково-дослідною роботою, мають бажання взяти у ній участь);
- 2) комунікативна (забезпечення комунікативного поля для спілкування, обміну змістовними науковими ідеями, представлення результатів індивідуальних наукових досліджень, оприлюднення результатів науково-дослідної роботи з обговоренням у колі колег, молодих спеціалістів);
- 3) інформаційна (забезпечення актуальною науковою та науково-організаційною інформацією, що допомагає орієнтуватися у подіях, заходах, науково-змістовній інформації);
- 4) адміністративно-організаційна (підтримка та організаційний супровід наукових ініціатив, пропозицій, проєктів, науково-дослідних колективів);
- 5) ресурсна (здійснення матеріально-технічної, кадрової підтримки студентських наукових ініціатив та проєктів у межах ресурсів, що доступні для організації та у відповідності до паритетного розподілу).
- 6) просвітницька (здійснення пропагандистської діяльності серед студентів коледжу для залучення талановитої молоді до науково-дослідної роботи як можливої кар'єри та професії).

3. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ТА КЕРІВНИЦТВО СТУДЕНТСЬКОЮ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЮ РОБОТОЮ

3.1. Організаційно-методичне керівництво науково-дослідною роботою студентів здійснює відповідальна особа за науково-дослідну роботу в Коледжі, керівники студентських наукових проблемних груп.

3.3. Орієнтовний склад студентської науково-дослідної проблемної групи – 3-15 студентів.

3.4. Студентська науково-дослідна проблемна група створюється на добровільних засадах з числа найбільш активних і талановитих студентів, які виявили інтерес до науково-дослідної роботи.

3.5. Керівництво науково-дослідною роботою студентів здійснюють педагогічні працівники циклових комісій. Науково-дослідна робота студентів включається в загальні плани навчально-виховної та науково-дослідної роботи Коледжу, циклової комісії.

3.6. Керівник студентської науково-дослідної проблемної групи:

– залучає (спільно з педагогічним складом циклової комісії, членами товариства студентів до роботи в групі талановитих студентів, які виявили інтерес до науково-дослідної роботи;

– проводить індивідуальні співбесіди із студентами, виявляє коло їх науково-дослідних інтересів і рівень підготовки, розподіляє тематику досліджень;

– здійснює наукове та методичне забезпечення роботи групи, відповідає за планову та звітну документацію щодо діяльності групи;

– надає допомогу членам проблемної групи у пошуку необхідної наукової й спеціальної літератури та інших джерел інформації, в оволодінні сучасною методологією наукового дослідження;

– допомагає в оформленні результатів науково-дослідної роботи у вигляді публікацій, виступів на науково-практичних конференціях, конкурсних робіт, у впровадженні результатів досліджень у практику та освітній процес;

– несе відповідальність за якість підготовлених студентами проблемної групи наукових робіт і публікацій;

– координує участь членів проблемної групи у роботі науково-практичних конференцій, семінарів, круглих столів, у студентських олімпіадах і конкурсах студентських наукових робіт, інших наукових заходах різного рівня;

– має право брати участь в роботі конкурсної комісії по визначенню переможців кафедрального та факультетських турів студентських конкурсів та олімпіад;

– активно співпрацює із радою товариства студентів з відповідальною особою в Коледжі, вносить пропозиції з питань удосконалення форм та методів організації діяльності студентських наукових проблемних груп.

3.7. До складу студентської науково-дослідної проблемної групи входять:

– голова студентського науково-дослідного сектору;

– заступник голови студентського науково-дослідного сектору;

– помічник заступника студентського науково-дослідного сектору;

– члени проблемної групи.

3.8. Голова студентської наукової проблемної групи обирається на засіданні групи з числа найбільш активних членів проблемної групи шляхом відкритого голосування простою більшістю голосів терміном на один рік. Голова студентської науково-дослідної проблемної групи:

– надає безпосередню допомогу керівнику в організації роботи проблемної групи;

– готує спільно з керівником необхідну плануючу та звітну документацію щодо діяльності проблемної групи та передає її на розгляд циклової комісії;

– забезпечує присутність членів проблемної групи на засіданнях;

– входить до складу ради товариства студентів;

– здійснює постійний зв'язок між проблемною групою і відповідальною особою науково-дослідної роботи в Коледжі;

– інформує членів проблемної групи про надходження нових матеріалів, документів, інформаційних повідомлень, умов участі у конкурсах та олімпіадах тощо;

– сприяє залученню до складу проблемної групи нових членів;

– відповідає за висвітлення результатів діяльності проблемної групи у засобах масової інформації та на інтернет-сайтах.

3.9. Помічник заступника голови студентського науково-дослідного сектору (далі – Помічник) обирається на засіданні групи з числа його членів шляхом відкритого голосування простою більшістю голосів терміном на один рік.

3.10. Помічник проблемної групи:

– веде протоколи засідань проблемної групи (за рішенням циклової комісії);

– оформлює іншу необхідну документацію, що стосується діяльності проблемної групи.

3.11. Членом студентської науково-дослідної проблемної групи може бути кожний студент, який успішно виконує навчальний план і має бажання займатися науково-дослідною роботою.

3.12. Члени студентської науково-дослідної проблемної групи входять до складу товариства студентів Коледжу.

3.13. Організаційний контроль за діяльністю студентських наукових проблемних груп здійснюють голови циклових комісій.

3.14. Загальну координацію роботи студентських науково-дослідних проблемних груп в Коледжі здійснює відповідальна особа з науково-дослідної роботи.

4. ФОРМИ ТА НАПРЯМКИ РОБОТИ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРОБЛЕМНОЇ ГРУПИ

4.1. Формою роботи студентських наукових проблемних груп є організаційні та робочі засідання. Організаційні засідання проводяться з питань виборів голови та секретаря, затвердження плану та графіку роботи проблемної групи, вирішення інших організаційних питань стосовно діяльності групи. На робочих засіданнях заслуховуються доповіді членів групи та проводяться обговорення, дискусії. У рамках засідань можуть проводитися семінари, семінари-практикуми, тренінги, творчі звіти, круглі столи, захисти студентських наукових робіт тощо.

4.2. Засідання студентської наукової проблемної групи проводяться не рідше одного разу на місяць (за винятком сесійного і канікулярного періодів).

4.3. Основними напрямками роботи студентів у складі студентських наукових проблемних груп є:

- участь у наукових семінарах та засіданнях циклових комісій (лабораторій), на яких обговорюються плани та результати наукової роботи;
- участь у виконанні науково-дослідних робіт циклової комісії (лабораторії), включених до відповідних тематичних планів;
- проведення експериментальних і теоретичних досліджень;
- участь у наукових конференціях, семінарах, круглих столах, інших наукових заходах;
- участь у студентських олімпіадах, конкурсах, вікторинах, інтелектуальних змаганнях;
- підготовка наукових публікацій, заявок на винахід;
- впровадження результатів науково-дослідних робіт в практику та освітній процес.

5. ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

5.1. Науково-дослідна робота студентів складається з науково-дослідної роботи, яка є складовою частиною освітнього процесу та науково-дослідної

роботи, що виконується в позанавчальний час.

5.2. Форми НДРС, які передбачені навчальними планами включають в себе:

- вивчення лекційного курсу, який має на меті формувати у студентів практичні навички застосування загальнотеоретичних знань, допомогти провести перше наукове дослідження на належному рівні, засвоїти перші дослідницькі уміння та навички;

- виконання завдань, лабораторних та практичних робіт;

- написання тез доповіді за науково-дослідною тематикою та виконання курсових робіт, в яких містяться елементи дослідницької роботи;

- виконання конкретних завдань науково-дослідного характеру під час виробничої або навчальної практики.

Таким чином, студентські науково-дослідні проблемні групи можна розглядати як комплексне науково-дослідне студентське об'єднання (товариство), що працює на добровільних засадах у позанавчальний час у складі циклової комісії:

- участь студентів в роботах, які передбачені індивідуальними планами педагогічних працівників Коледжу;

- індивідуальна робота або робота у складі творчих колективів при виконанні наукових досліджень в рамках вітчизняних або міжнародних проєктів, грантів тощо.

5.3. Науково-дослідна робота студентів завершується обов'язковим поданням звіту, повідомленням на засіданні творчої групи (гуртка) або на студентському науковому семінарі. Викладач-керівник завершеної НДРС сприяє написанню та опублікуванню статті за матеріалами досліджень або тез доповідей на науково-практичну конференцію з включенням до списку авторів тих

студентів, які брали участь у виконанні та оформленні результатів науково-дослідної роботи.

5.4. Для активізації науково-дослідної роботи студентів, для пропаганди та розвитку всіх форм НДРС проводяться науково-практичні конференції, виставки, конкурси, олімпіади. Участь студентів у наукових конференціях дає можливість об'єктивно оцінити результати науково-дослідної роботи студентів на цикловій комісії.

5.5. Проведення студентських олімпіад дозволяє об'єктивно виявити та відібрати обдаровану студентську молодь, сприяє реалізації творчих здібностей студентів, стимулює потребу у творчому оволодінні знаннями, активізує навчально-пізнавальну діяльність. Завдання, що пропонуються для виконання учасникам студентської олімпіади, як правило, мають нестандартний характер і вимагають від студентів не тільки міцних програмних знань, а й творчого підходу.

5.6. Всеукраїнський конкурс студентських робіт проводиться з метою стимулювання активної творчої праці студентів у процесі навчання й оволодіння спеціальністю, пошуку обдарованих студентів і створення умов для їх творчого зростання, розвитку науково-дослідної роботи студентів. Перемога у конкурсі є свідченням суспільного визнання значущості проведеного дослідження.

6. ЗАОХОЧЕННЯ СТУДЕНТІВ І КЕРІВНИКІВ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

6.1. Науково-дослідна робота студентів здійснюється під керівництвом викладачів.

6.2. Час, витрачений на керівництво НДРС, враховується в індивідуальних планах педагогічного складу циклових комісій, як час, що планується на науково-дослідну роботу.

6.3. Студенти Всеукраїнських, міських, вузівських конкурсів, олімпіад, конференцій, їх наукові керівники, активні учасники і організатори НДРС

можуть відзначатися:

- дипломами Міністерства освіти і науки України;
- грамотами Міністерства освіти і науки України;
- грамотами та дипломами коледжу;
- грошовими винагородами від коледжу, установ, благодійних фондів,

спонсорів тощо.

6.4. Студенти, які поєднують науково-дослідну роботу з успішним навчанням в Коледжі, можуть бути представлені на іменні стипендії. Для підвищення ефективності освітнього процесу та мотивації творчої діяльності найкращі студенти заохочуються стипендіями Президента України, Голови Запорізької обласної державної адміністрації тощо.